

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINECA.

Pretiu abonamentului:	Pretiu insertiunilor:	Correspondintiele sè se adreseze la Redac-tiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	„BISERIC'A si SCÓL'A“
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	Èr banii de prenumeratiune la
Pentru Romani'a si strainetate pe an 14 franci	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.
„ „ „ „ „ j. a. 7 franci		

O dorintia justa.

(recomandata in aprecierea sinodului eparchialu.)

Pe langa tóta autonomi'a, nu se póte negá, preotulu este motorulu, sufletulu organismului nostru bisericescu si potu se intrevina schimbári peste schimbári in sistemele de guvernare atátu in viéti'a bisericésca, câtu si in cea civila, preotulu totu va remané ceea-ce este astadi: punctulu centralu, pre care se radíma interesele poporului romanescu. Unu lungu trecutu, inceputu din secolu indepartati, presintele cu impregiurarile lui bune-rele, probéza acésta asertiune a nóstra si chiar pentru acést'a ea merita a fi studiata de toti, cari se intereséza de conservarea, bunastarea si inflorirea némului nostru romanescu.

In er'a absolutismului ierarchicu, preotii se tramiteau dupa placulu episcopului diecesanu prin parochii si eparchiotii laici nu aveau dreptu a se amestecá in denumirea facuta de episcopulu, chiar si consistoriele luau numai la conosciinta provisiunea facuta si nu se prea intemplá, ca sé se radice vre-o vóce in contra ei. Atunci asia erá bine, atunci asia pretindeau interesele pentru-cá episcopulu dictá ordinatiuni si deci episcopulu si-cunoscea organele, prin care se-si póta si esecutá dorintiele si planurile sale.

De 16 ani lucócia inse a intratu altu sistemulu de guvernare; in loculu episcopului guvernéza consistoriulu si acést'a esterresponsabilu sinodului pentru toti pasii sei; „statutulu organicu“ legea acést'a bisericésca-scolara croiesce regule si indreptarie pentru tóte corporatiunile bisericesci si prin acést'a s'a introdusu in viéti'a nóstra bisericésca o alta stare de lucruri, o schimbare esentiala, carea multu difere de cea de mai nainte. Agendele s'au sporitu astfelu, in câtu la unu protopopiatu suntu atâte, câte mai nainte erau la episcopia, si la o parochia — câte mai nainte erau la unu protopopiatu. Pe dí ce merge iscusimu ánca totu mai multe pretensiuni si mai multe agende. Si nici nu se póte intr'altu chipu. Traimu incun-giurati si mestecati cu alte biseric'i crestine; vedemu progresele si misicariile loru culturali; avemu si noi ambitiunea si detorinti'a a inaintá impreuna cu ele, dorimu si noi a ni radicá poporulu, voimu a dá semne de viéti'a si a aratá cá biseric'a nóstra ánca e viia, tóte aceste dorintie si detorintie invólve in sine o activitate continua si seriósa; nu e mirare dara cá s'au inmultitu lucrulu, s'au sporitu personalulu la

consistórie; a fostu o urmare frésca deci se se arondeze protopopiatele si se se radice resursele loru de venitu si a trebuitu deci sé se regulenteze modulu deplínirei parochieloru.

Nu se póte negá, sinodulu eparchialu si consistoriulu in decursulu aloru 16 ani a lucratu destulu si a indreptatu multe scaderi, a introdusu reforme potrivite cu spiritulu timpului; biseric'a sub er'a constitutionala a luat unu indreptariu spre ceea-ce de altmintrea si este chi amata: spre lumnarea credintiiloru sei.

Intre impregiurarile de astadi inse, ca biseric'a se póta face câtu de multi si mari pasi spre inaintare, se pretinde neaperatu intrevinerea preotului parochialu. Fara preotu am potea díce — nemica nu se póte esecutá in parochia si dela harmici'a ori neharu noi'a lui in cea mai mare mesura aterna starea poporului buna-rea. Esperinti'a din trecutu si cea de tóte dílele dovedesce, cá unde preotulu e intieptu si cu anima catra poporu, acolo biseric'a infloresce, poporulu in stare mai buna, scól'a functionéza cu succesu; in acele parochii inse, unde preotulu n'are voia a se interesá de poporu, — numai mil'a lui Ddieu mai sustiene sufletulu in poporeni, biseric'a si scól'a stau numai cu numele.

Suntu dara preoti de dóue categorii. Unii suntu spre folosulu poporului, altii numai unu malum necessarium; avemu trebuintia si de cesti din urma pana ce ii vomu face pre toti folositori.

Se vedemu inse cum stámu cu provederea loru, cum se ingrisesce biseric'a de unii si de altii, cum suntu preotii impintenati a se face toti folositori pentru poporulu de dupa carele traiescu. — Déca este cestiune ponderósa in viéti'a nóstra bisericésca, — acést'a e negresitu o intrebare de prim'a linéa; dela deslegarea ei fericita aterna o mare ameliorare in cauzele nóstre bisericesci-scolare.

Sub absolutismulu ierarchicu intru denumirea parochiloru s'a avutu privirea mai vertosu la interese personali si locali; s'a denumitu fiulu in loculu tatane-seu, ginerele in loculu socrului seu, fiulu comunei ori a cutarui poporénu din comuna s. a. m. d. fara a fi cu privire, cá óre cualificatiunea lui stá óre in proportiune cu venitele parochiei, fara a se considerá harmici'a lui d'a potea conduce unu poporu mai mare ori mai desteptu. — In presinte cualificatiunea preotiloru se decretéza ánca nainte de hirotonire, si la unu esamenu numitu „de cualificatiune“

se destinéza clericulu pentru parochii de clas'a antâia, adou'a séu atrei'a.

Acésta dispusetiune normativă este ceea ce su-pere pre multi preoti, dela schimbarea ei asteptămu noi preotii o schimbare esențială și spre bine în viéti'a noastră bisericescă. — Noi așa suntemu convinsi, că nimenea nu pôte prevedé, óre cutare clericu pentru care clasa de parochii este calificatu cu buna dreptate. Prax'a de tóte dilele dovedesce, că multi preoti teneri-betrani din parochii de clas'a prima sunt de parte napoi'a altor'a din parochii de totulu slabe. Dreptatea deci aduce cu sine, ca la deplinirea parochieloru se se iee în considerare nu persón'a, nu famili'a ci interesulu bisericeii, dela care depinde bunăstarea poporului.

Suntu preoti destui prin parochii slabe, acoror fapte voru remané neperitórie în comunele lor; ei se lupta cu seraci'a, de abia suntu în stare a-si cresce pruncii pana la dascală. Se intelnescu din candu în candu cu colegii lor din parochii bune despre cari seiu că în viéti'a lor n'au datu unu semnu învederatu despre aceea, că lucra ori că baram se intereséza de luminarea și bunăstarea popó-rului, cari totusi lamentéza și se vaera asupra veniteloru parochiali, că suntu precarie și marsiave, că s'au stricatu rónduél'a cea buna de mai nainte — și audîndu acést'a bietulu preotu de a trei'a clasa, i-vine a se descuragiá, a nu se mai interesá de biserica, nici de scóla, nici de moralitate nici de binele poporului. Sfiél'a lă-impedeca a se fali cu meritele și cu faptele nainte consistoriului ca se capete dreptu pentru parochii de frunte, de alta parte nici nu îndraznesce a concurge cu rudeniile din comuna și deci e silitu a se indestulí cu seraci'a pana la iesirea lui din lume. — În interesulu bisericeii dîcemu, acést'a nu e bine așa; între preoti ar trebui sê se sternésca o emulatiune nobila d'a conduce unu poporú cātu de bine; biserica trebuie se indemne pre credintiosi ca se pretiúesca meritele și faptele frumo-se ale preotiloru teloru ce cu întieptiune și cu credin-tia pastorescu turmele lorú cuventatórie.

Acést'a credemu noi se va ajunge atuncia, candu noulu preotu va ocupá mai antâiu o parohia de clas'a III, dupa unu intervalu de 4—5 ani se aiba voia a-si cere dreptu d'a concurge pentru o parohia de clas'a II, cea-ce consistoriulu nu-i va denegá, déca prin fapte a doveditu că este demnu de acést'a; de unde éراسi dupa decursulu aloru 4—5 ani petrecuti în viéti'a laboriósă și decorata cu fapte frumo-se, chiar cu merite, — se póta obtiené dreptulu, d'a concurge pentru parochii de clas'a I. carea apoi o va scí conduce spre binele de comunu.

Dorinti'a acést'a o subscrie totu preotulu iubitoriu de progresu, o subscrie toti poporeni neinteresati, pentru acea o si recomandămu în atentiunea onoratului sinodu eparhialu chiamatu a îndreptá cele smintite, a depliní cele defectuóse.

Din viéti'a noastră bisericescă.

Sinodulu protopopescu din tra ctulu protopresbiteralu alu Aradului s'a intr'unitu în Aradu la siedinti'a ordinaria, careas'a tienutu în 12/24 Aprilie a. c. sub presiedinti'a Administratorelui protopresbiteralu Moise Boc-

siann, la cere sinodu au participatu 22 membri sinodali.

Din repórtele presidiali asternute sinodului s'a constatatú că în acestu protopresbiteratu în urma arondarii nóue — de presinte suntu 15 comune bisericesci cu 15 biserici, iu care se afla 24 Parochii matre și 7 filie; Preoti în protopopiatu sunt de toti 25, dintre cari 13 suntu preoti parochi, — 8 administratori parochiali, 4 capelani.

Averile bisericesci din întregulu protopopiatu dupa datele intrate dela oficiile parochiali represinta sumele în bani gata 3540 fl. 58 cr. în obligatiuni 25.967 fl. 42¹/₂ cr. de totu suma de 29.508 fl. 09¹/₂ cr. — E de însemnatú că în acést'a suma nu se cuprinde valórea realitatiloru bisericesci cari áncă represinta óresi careva suma considerabila.

În protopresbiteratulu Aradului cu finea anului 1883 au fostu 4869 numere de case cu 6689 parchi cununate: numerulu sufletelor au fostu 28.813, dintre cari sunt romani 28.493. serbi 7. greci 152. tigani 161.

În decursulu anului 1883 s'au botezat în totu protopopiatulu parte barbatésca 952, parte femeiesca 935. De toti 1887. — Au reposatu: parte barbatésca 635 parte femeiesca 618, de toti 1253. Va se dica s'au botezatu mai multi decâtu au reposatu — cu 634 suflete,

Totu în decursulu acelu anu si-au marturisitu pecatele: parte barbatésca 3501 parte femeiesca 4398. de toti 7899, — éra, parchi s'au cununatu 370.

Din partea scolastica a raportului s'a aflatu că în protopresbiteratulu Aradului suntu dóue inspectorate de scóle și anume: inspectoratulu Aradului și Nadlacului.

La inspectoratulu Aradului apartienu 8 comune cu 2999 numere de casa, și cu 17.456 suflete. Éra, numerulu deobligotiloru la scóla dela 6—12 ani face: parte barbatésca 780 parte femeiesca 794 de toti 1574: dintre cari au cercetatu scól'a regulatu: parte barbatésca 500 parte femeiesca 348. de toti 848. neregulatu parte barb. 140. parte femeiesca 102 de toti 242. — N'au cercetatu scól'a nici decâtu: parte barb. 140. parte fem. 344 de toti 484.

Deobligati la scóla de repetitiune dela 12—15 ani au fostu: parte barb. 263. parte fem. 221, de toti 484. — dintre cari au cercetatu prelegerile regulatu: parte barb. 51. parte fem. 39. de toti 90. — neregulatu: parte barb. 23. parte fem. 1. de toti 24. — n'au cercetatu scól'a repetitionala nici de cātu: parte barb. 189. parte fem. 181. de toti 370.

Resulta deci că la scóla au umblatu de toti 1224. dintre cari 714. parte barbatésca, parte

fem. 510, va se dica s'a aflatu ameliorare considerabila facia de rezultatulu anulului 1882.

Din raportulu inspectorelui N a d l a c u l u i s'a aflatu, ca la acelu inspectoratu apartienu 7. comune cu 1879 numere de casa si 11357 suflete. Numerulu deobligatiloru la scola dela 6- 12 ani face : parte barb. 683, parte femeiesca. 602 de toti 1285; dintre cari au umblatu la scola regulatu : parte barb. 447, parte fem. 281, de toti 728. — ér, neregulatu parte : barb. 75, parte fem. 66, de toti 141. — n'au umblatu nici decatu : parte barb. 151, parte fem. 252, de toti 403.

La scol'a de repetitiune de etate 12—15 ani au fostu deobligati : parte barb. 243, parte fem. 252 de toti 495. dintre cari au cercetatu prelegerile regulatu : parte barb. 77, parte fem. 43 de toti 120. — neregulatu : parte barb. 12, parte fem. 20 de toti 32, nici decatu : parte barb. 168, parte fem. 205 de toti 373. — Facia de starea din 1882 in anulu 1883 se arata si aici ameliorare imbucuratória.

Din raportulu referitoriu la activitatea scaunului protopresbiteralu s'a raportatu ca in decursulu anulului 1883. la scaunulu protopresbiteralu alu Aradului — cause matrimoniali si disciplinari au fostu de tote 35 dintre cari s'au desfacutu prin sentintia 11 casatorii, s'au impacatu 6 parechi, s'au indrumatu la convietuire 4 parechi, au abstatu dela procesu 2 parechi, s'au sistatu din officiu 1 procesu, ér sub pertractare au mai remasu 11 cause.

Tote raportele s'au luate la scire placuta, si sinodulu s'a declarat multiamitu in tota privinti'a.

Dupa aceste s'au verificatu alegerea aloru doi membri nou alesi prin comunele Batani'a si Tornea in sinodulu protopresbiteralu, unde s'au alesu de atari : Arsenie Rosiu si Vasa Baba.

In fine presidiulu a cerutu indrumare dela sinodulu protopopescu, cum are se se acomodeze facia de unu decisu alu conferintiei micste preotiesci-invetiatoresci din protopopiatu, prin care s'a facutu propunere Venerafului consistoriu ca se se introduca incassarea speseloru cultuali — prin comitetele parochiali, ori prin anumiti cassari cultuali? la ce Sinodulu protopresbiteralu a decisu, a se sustiené usulu de pana aci, carele este mai salutaru atatu pentru preoti catu si pentru invetiatori.

Dupa aceste presidiulu multiamindu celoru coadunati pentru presintia, siedinti'a s'a radacatu.

C

Dela adunarea generala a reuniunei invetiatoriloru din dieces'a Aradului.

Juoi la 12/24 l. c. se tienu a XV. adunare generala a reuniunei invetiatoriloru din dieces'a Aradului. Prea Santi'a Sa Parintele Episcopu Ioanu Metianu, insocitu de presiedintele reuniunei dlu Dr. Georgiu Pop'a, la 10 ore n. m. presentandu-se in sal'a mare a institutulu pedagogico-teologicu, a fostu intimpinatu cu bucuria de toti cei coadunati in numeru cam la 150 de invetiatori si 5 invetiatoresci din diferitele parti ale diecesei. Deschiderea a facut'o Prea Santi'a Sa implorandu ajutorulu Parintelui luminiloru asupra reuniunei si indemnandu pre invetiatori la lucrare neobosita si la interesare de cultura poporului. — S'au presentatu apoi indatinatele raporte anuali : a) a secretariului, b) a cassariului, c) a bibliotecariului si se alésera 3 comisiuni pentru censurarea loru ; comisiunile se insarcinara, ca la intr'unirea de dupa amediadi se refereze asupra celoru aflate in singuraticele raporte. — Invetiatorulu din Lipova Ioanu Tuducescu, acestu membru neobositu alu corpului invetiatorescu, carele si pana acuma a lucratu si edatu mai multe carti pentru scolele poporale, si cu asta ocaziune a prelesu despre partea II. a „Micului abedariu“ lucratu de dsa pentru scolele poporale dar needatu pana acuma. Scopulu autoriului a fostu, a face invetiatoriloru cunoscuta cartea sa didactica si quasi a obtiené consentiamentulu colegiloru sei intru tiparirea ei. Nu se pote nega, invetiatorii au ascultat cu atentiune incordata prelegerea si n'au lipsitu la mai multe locuri a-si face criticele loru temeinice, ba ni-a caditu bine — observandu, cum mai multi invetiatori dedau semne despre desteritatea si petrunderea loru in regulele si natur'a didactice.

Dupa amediadi invetiatorii s'au presentatu totu in acelu numeru casi demanetia si au luate in desbateri referad'a comisiuniloru asupra singuraticeiloru raporte a oficiiloru reuniunei.

Din desbaterile asupra raporteloru pucinu vomu potea estrage pentru onoratu publicu cetitoriu ; capitalulu seu reuniunea nu are, numai taxe restante pe la membrii ; bibliotheca asijderea nu si-a recuieratu reuniunea, de-si precum se vede si acestu scopu l'a avutu in perspectiva, de óra-ce si-a alesu bibliotecariu, pre care l'a insarcinatu se reporteze din anu in anu ; si credemu ca forte la locu a fost admoniarea parintésca a Prea Santiei Sale dlui Episcopu, ca reuniunea adeca in interesulu seu se se ingrigésca a-si spori capitalulu si bibliotheca ca se se póta dice, ca dispune de ceva dupa unu intervalu de 14 ani ai vietiei sale.

La propunerea comisiunei pentru censurarea raporteloru — s'a hotaritu, ca fia-care membru se fia indetoratu macar si pe cale oficiala a plati tacs'a de 1 fl. la anu si pentru sporirea bibliotecei — buroulu reuniunei s'a insarcinatu a face unu proiectu de bugetu la adunarea viitoria, in care se induca pretiulu atatoru carti, cate se voru potea procura in proportiune cu tasele ce voru intrá dela membrii.

Parcediendu-se la restaurarea oficialiloru, de presiedinte s'a realesu Dr. G. Popa, de vice-presiedinti : Ioanu Tuducescu si Teodoru Ceontea, secretari : Dimitrie Romanu si Georgiu Bocu, cassariu : Petru Popovicu, controloru : M. Olteanu, bibliotecariu : Elia Dogariu, fiscu : J. P. Desseanu, membrii comitetulu : Savu Draganu, Constantinu Cratiunu, Ioanu Iefticiu, Atan. Tudu-

cescu, Sams. Lugosianu, Nic. Stefu, I. Marchisiu, G. Barabasiu, Fl. Cióra, Aug. Botiocu, I. Vancu si G. Romanu.

In cuventulu de incheiare, Dlu presiedinte a incuragiatu pre membrii cu cuvinte insufletitorie. Folósele ce le-a ajunsu reuniunea — díse intre alte — valoréza mai multu de câtu ori ce capitalu de bani, de cari am dispune; la intrevinerea reuniunei s'a infintiatu — díse — cursulu alu IV. preparandialu, ea a insistatu pe langa instituirea unei comisiuni anchetarie, carea se asiste la esamenele eleviloru dela institutul pedagogico-teologicu, ea a facutu la Consistoriu si la Sinodu mai multe propuneri referitorie la ameliorarea invetiamentului poporalu din diecesa, cari propuneri tóte s'au primitu si se eseguta. Deci constata puterea de viétia a reuniunei si o recomanda in spriginirea invetiatoriloru.

Adunarea viitória se va tiené éراسi in Aradu.

Epistótele paróhului betranu.

VII.

Iubite Nepóte!

In septeman'a luminata, in carea ti-scriu epistol'a acést'a, unui'a preotu betranu ca si mine nu i-ar stá reu déca dupa ustanelele din septeman'a patimiloru si din serbatorile Invierii, s'ar pune se odihnésca séucelu pucinu se cetésca numai ce scriu altii mai teneri. Fiindcá in sa mi-am datu vorb'a cá ti-voiu scrie despre alegeri si din epistol'a din urma mi-a mai ramasu ánca multe de scrisu si de insemnatu, ca se nu te lasu lunga vreme in asteptare, — me grabescu cu epistol'a acést'a cu atátu mai vertosu, cá prevedu, cá tem'a mea este atátu de bogata, in câtu me temu cá vor urmá ánca si alte epistole dela mine ca se o potiu desfasiurá dupa placu. —

In epistol'a din urma am intreruptu la intrebarea, cá pentruce preotii in pragulu alegerei suntu atátu de netedíti, toti li cérca preteni'a. — La acésta intrebare asiu dori se respundu in epistol'a de facia,

De abia inse me punu la mésa si apucu condeiulu, — éta! intra la mine parintele „pop'a Ilie“ din paróhi'a vecina si dupa datin'a lui, in locu de a-mi dá binetie, me iutimpina cu vorbe de ale lui, cá de ce naiba siedu eu totu la més'a cea cu scrisori, dóra nu treiescu eu de dupa calamariu, au cá dóra nu vreu cumva se intre cu scrisorile pre altii. Aci la „altii“ parintele „pop'a Ilie“ pomeni pre unu preotu vestitu din biseric'a nóstra, despre carele si insusi „pop'a Ilie“ a audítu, cá ori candu de intra cineva la densulu in chilia, totdeuna lu-affa scriindu la mésa si carele nu vorbesce despre alta de câtu despre treburi bisericesci si scolare. — Ce e dreptu „pop'a Ilie“ n'a vedítu, dar a audítu acést'a din altii; densulu nu-i prea vine se crédia, cá si atare preotu póte se fia undeva pe lume, cea-ce déca ar si fi, dupa densulu n'ar fi bine. Fórté raru me cereatéza par. Ilie si pre mine, dar candu mi-vine norocirea, canta se le lasu tóte la o parte si se ascultu câte numai mi le insíra, cá de almintrea nu incapu de densulu nici la o convenire. Astadata densulu a venitu la mine cu o tréba, anume se ne sfa-tuimu despre alegerele ce se apropui, cáci — díse — pre densulu l'au provocatu si unii si altii dar a bagatu densulu de séma cá poporenii lui se cam intielegu cu ai mei si la tóte privilegiurile se ducu cam impre-

una, deci — díse — se cade ca si noi „capii“ se fimu la olalta. —

Vorb'a ast'a a parintelui Ilie mie mi-a placutu de minune de-si nu o tieneamu nici de o insemnătate.

Parintele Ilie se sí temeá cá vorb'a lui nu va fi chiar sant'a scriptura naintea mea si dau cu socotél'a — pentru acést'a elu adause, cá se nu-lu judecu din trecut, de carele candu si-aduce aminte, se rusina insusi; pana acum'a n'a menatu ap'a pe mór'a nóstra cáci a fostu insielatu de celu necuratu si cá sata'n'a chiar si acuma se incérca se-lu ispitésca cu momeli, dar densulu se feresce se nu se mai faca Iud'a sí dreptu dovada — pe Juoi dupa Pasci, me poffi la maslu in cas'a densulu, unde dimpreuna cu alti siese preoti din vecinetate, ne vomu aduná ca se alungámu pre sata'n'a. Planulu mi -conveni bine si deci incredintiai pe par. Ilie cá me voiu duce, numai se se ingrijésca se fie sí vr'o 3—4 fruntasi din comuna la maslu. — Deci Juoi'a trecuta, candu intraiu in paróhi'a fratelui Ilie, poporu multu: teneri, betrani, barbati sí femei erau adunati in pregiurulu bisericeii intoamai ca si in diu'a de Pasci. — Mi-sciui splicá indata ce este pricin'a adunarii, adeca in comuna este datina cá de la Pasci pana la Rusalii se se tiená Juoile — „pentru pétra,“ adeca ca se se indelunge grindin'a din hotaru. — Me doriá anim'a candu trecendu pe langa poporulu, ce serbatoriá, priviam la acést'a viia necultivata, la acést'a turma fara pastoriu vrednicu; eu credint'i'a acést'a desiérta am desradecinat'o de vr'o 25 ani din poporulu meu, aseminea au facutu sí alti frati preoti, numai parintele „pop'a Ilie“ a remasu napoi, de-si densulu cu 10 ani e mai teneru de câtu mine.

La maslu eramu siepte preoti coadunati si totu atáti'a fruntasi din comuna si ánca invetiatoriulu. Ceremoniile le a condusu par. protopopu, carele a remasu cu noi sí la prandiu. Materia de vorbire ni-a fostu mai alesu serbarea Iuiloru dela Pasci pana la Rusalii sí poporenií par. Ilie se laudau tare cu preotulu loru, cá anca tiene la datin'a din batrani; noi ne siliramu a capacítá pre ómeni despre rategie loru sí spre bucuri'a nostra toti fruntasii cáti erau de facia dinpreuna cu fratele Ilie ne fagadúira, cá de acum nainte sí ei se lasa d'a mai serbatori in díle de lucru, precum suntu Juoile de sub intrebare Vomú vedé.

Alta materia de vorbitu ni-a fostu misicarile de alegere, cari éراسi s'au ivitu sí, — precum se vede cu destula inversunare. Toti recunoscuramu, cá ar fi o péta pe noi, déca sí de asta-data ne vomu aratá nepasatori, toti recunoscuramu, cá se cade ca sí noi adeca biseric'a nóstra se aibe partinitori in diet'a tierei, unde se facu legile si se croiesce destinulu poporului; ar fi rusine deci pe noi ca se nu alegem acolo omu de panur'a nóstra, carele se scie si se voiésca a aperá acolo causele nóstre bisericesci si scolare. Cei de alte marturisiri spre pilda catolicii si calvinii — cáti barbati au acolo! numai noi romanii se nu alegemu de acei barbati, cari nu se intareséza de causele nóstre! Am remasu deci in aceea cá vomu lucrá din respoteri ca se alegemu pre unu barbatu dintre cei cunoscuti de aperiatori credintiosi ai bisericeii sí scólei nostre. — Poporenií fratelui Ilie asijderea se alaturara la parerea nóstra.

Dómne! socoteam in mine, câtu e de bunu si de ascultoriu poporulu nostru, déca este cine se-lu povetiúésca pe carárele cele drepte. Preotii suntu cei mai naturali si cei mai deaprópe povetiúitori ai po-

porului, — câtu de reu li stă loru dăca se uita de sine și aluneca pe guvernisiu strainu. Pentru câta mita n'ar putea face acést'a preotii catholici și cei reformati?! Au in sant'a scriptur'a noastră nu aflămu esemplulu lui Iuda carele prin iubirea de argintu bolnavindu-se, cu treideci de arginti au vendutu pretiulu celui nepretiuțu? Sî ôre stă-ne nōna bine a primī mita ca se ne vindemu sufletulu și consciinti'a noastră, a vinde pe bani poporulu, ce-lu pastorimu, a tradă interesele bisericeii și școlēi nōstre de dupa cari traimu. Acést'a nu o vor face preotii nici catholici, nici protestanti, nici izraeliti, nici unitari; nu se cade se o facemu nici noi, căci si noi suntemu respundietori naintea lui Ddieu si naintea ômeniloru de omenia. Alēga fia-care pre cine voiesce, inse nu pentru bani, nici pentru beutura, nici pentru alte momeli; convingerea omului trebuie cinstita ori carea se fia, inse se urgisesce mituirea și vendiarea. Stă reu mireniloru a se lasă corupti, preotulu cu atātu mai vertosu nu î este iertatu a se uită de sine și a se face de risu și de ocara naintea lumēi. — *Dăca vomu se avemu vėdi'a catoliciloru și a reformatiloru, se cuvine se și facemu si noi pentru noi aceea, ce facu ei in interesulu loru.*

Pana acum'a noi n'amū amblatu totdeuna pe cararea acést'a, multī inși dintre noi se clatina, abuna-ôra ca pop'a Ilie, si pentru acést'a la alegeri suntemu atātu de pretiuți, éra dupa alegeri neluati in nici o socotintia.

D i v e r s e.

* **Astadi si-ia inceputulu sinodulu eparchialu** convocatū in sesiune ordinara, care dupa semne — va fi bine cercetatu. — In nrulu viitoriu vomu incepe a publică o dare de sēma detaiata despre lucrările și decursulu acestui sinodu.

* **Patriarchulu Constantinopolului Ioachimu III.** — si-a datu demisiunea. Conflictulu intre Densulu și Inalt'a Pôrta se pare a fi complanatu prin unu beratu (decretu de intarire), prin carele s'au recunoscutu patriarchulu privilegiile avitice, dar o scrisóre viziriala teschera, ce insotiesce beratulu, in virtutea carei'a persónele bisericesci pentru crime și delictē se fie judecate de autoritati civile, a indemnatu pre Patriarchulu a persiste la hotarirea sa d'a demisiunã. — Consiliulu laicu alu comunitatii grecesci a primitu demisiunea și a alesu de patriarchu nou pre Mitropolitulu Eforos.

* **Santire de miru.** Sub sant'a liturgia din Jnoi'a mare Escelenti'a Sa Pr. Archiepiscupu și metropolitu Mironu Romanulu a severșitu santirea Santulu Miru asistatu de P. protosincelu Nicanoru Fratesiu, asesorii consistoriali Zacharia Boiu și Moise Lazaru, P. Dumitru Cuntianu profesoru de cantari, P. Ioanu Ghibu profesoru seminarialu și de diacónulu ceremonialu.

* **La manastirea renumita din muntele Athos,** nu de multu a reposatu unu calugaru, acarui viētia și intrēga fiintia destēfase interesare la toti colegii lui, precum și la toti strainii, cari cercetau acelu santu locasiu. — Numele lui adevératu nimenē nu l'a sciutu; a intratu de teneru in manastire și elu insusi si-a datu sie-si numele „Alpha“ nimene n'a sciutu locul nascerii lui; a vorbitu cu fluiditate

limb'a greca, rusēca, bulgara, serbēca, romanēca și italiana. Nimenē a nume nu l'a cercetatu, epistólanu a capetatu și nici densulu n'a spusu nimenēa nemicu despre originea, famili'a ori etatea lui. A trātu 50 ani in manastire și din acesti'a 32 — intr'ocella separata, in singuritate. Testamentu n'a facutu nici n'a lasatu vre-o scrisóre in urm'a sa. — Ce ôre l'a potutu indemnã se duca o astfelu de viētia sub unu decursu de 50 ani?

* **Palatulu academiei din Bucuresei,** in nóp-tea spre 4 l. c. n. a luatū focu și colectiunile literare, naturale și de arte asediate in arip'a drēpta a edificiulu au arsu și s'au nimicitu; herbariulu bogatu colectatu cu multa diligintia de dlu dr. Branza au arsu cu deseversire. — Camer'a deputatiloru și publiculu au luatū mesuri energice pentru reconstruire; insusi ierbariulu va fi inlocuitu prin celu alu dlui Fl. Porcius constatatōriu din 10.000 specii și vendutu tierei cu 5000 de lei.

* **Unu lasamentu refusatu.** Unu domnu cu numele Fogazzaro Angelo a testatu „papei dela Roma și urmatoriloru lui“ o avere de unu milionu, cara testare conformu legiloru trebuia se se apróbe prin guvernū de ôre-ce s'a testatu pentru o corporatiune morala. Pap'a inse a preferitu a refusá lasamentulu, de câtu se petitioneze la guvernū dupa elu.

* **Statistic'a Iesutiloru.** In Itali'a suntū 1558, in Germani'a 2875, in Franci'a 2789, in Spani'a și Mexico 1933, in Anglia și Statele unite 1894, de totu 11000 iesuti in aceste state numai.

* **Nazarenii** anca totu nepaciuiescu biseric'a calvinēca. Acēsta secta s'a ivitu mai vertosu prin camp'i'a Ungariei printre ungurii de confessiunea reformată. Preotii calvinesci se și lupta cu taria spre stirpirea loru, dar ei ce immultiescu in ascunsu pentrucă intre altele și credū, că nu suntū deobligati la porterea de arme, ba in unele comune au și incăputu de antisti comunali. Contra primariulu din Gyanta [Biharea] a petitionatu preotulu calvinu de acolo — la sinodulu loru ppescu din Salonta — din motivulu că ar fi nazarēnu și cere intrepunerea sinodulu la ministeriu; sinodulu inse a respunsu, că primariu póte fi ori și cine fara a fi cu privire la credinti'a lui.

* **Unu meru gigantic.** Intr'o gradina de pe proprietatea „Delos Hothoiss“ din Statele-Unite se afla unu meru gigantic. Inaltimea sa e de 21 metrii 3 cm. circum ferenti'a trunchiulu seu este de 4 metrii 65 cm. și diametrulu corónei copaciulu de 31 metrii 72 cm. — Recolt'a ordinara este de 31 hectolitre mere; recolt'a cea mai mare a unui anu a fostu de 40 hectl. mere. — Se dīce că acestu mēru este de 175—180 ani. (Rom).

* **Corulu vocalu din Beregsēu,** infintiatu pe basa statutelorū sanctionate de catra Preasanti'a Sa Domnulu Episcupu alu nostru Ioanu Metianu sub 18/30 Noemvre 1882 Nr. 2915/975 scol., la denunciările facute de catra notariulu comunali din locu I. Radneantiu, din partea preturei s'a fost suspinsu — fara vre-o cercetare. A intervenitu inse prea bunulu nostru Domnu Episcupu — la Capii comitatulu, cari numai de câtu dispusera reabilitarea lui. Sapienti sat. (Unu choristu.)

* **Hymen.** Victor Russu teologu absolutu a incredintiatu siesi de fiitóre socia predșior'a Emili'a fic'a preotulu Emanuilu Demetroviciu din comun'a Utvin cottulu Timisiu.

* **Ratiociniu** despre venitele si spesele balului Reuniunei femeiloru romane din Aradu aranjatu in 26 febr. 1884. — *Venitulu balului*. I. *Din bilete* 402 fl. 50 fl. II. *Din suprasolviri* dela urmatorii: Iosifu Cociuba 10 fl. Carolu Tabajdy 3 fl. Aurelu Petrovits 3 fl. Constantinu Gurbanu 3 fl. Stefanu Tamasdanu 1 fl. Dimitrie Tamasdanu 5 fl. Georgiu Radneanu 6 fl. Teodoru Stanu 5 fl. Florianu Laza 3 fl. Lazaru Bugariu 3 fl. Aureliu Suciu 3 fl. Terentiu Ratiu 1 fl. Ignatie Papp 3 fl. Ioanu P. Deseanu 2 fl. N. Oncu 2 fl. Vasiliu Paguba 2 fl. Vincentiu Bogdanu 10 fl. Urosiu Ioanovits 1 fl. Vasiliu Adamoviciu 1 fl. Ioan Tripa 1 fl. Dr. Carol Avarffy 5 fl. Gregoriu Mladinu 1 fl. Ioanu Mladinu 3 fl. Dimitrie Bonciu 5 fl. Heri I. 3 fl. Dr. Kell 1 fl. Mouti A. 1 fl. I. Tenner 2 fl. A. Müller 2 fl. Visarionu Romanu 3 fl. A. Hamsea 3 fl. Ilie Bozganu 1 fl. K. Steinitzer 1 fl. Spitzer 3 fl. sum'a 102 fl. III. *Din contribuiri si colecte*: Ioanu Metianu Episcopu in Aradu 10 fl. Ioanu Popasu Episcopu in Caransebesiu 10 fl. Victor Mihali Episcopu in Lugos 2 fl. C. Zsivcovits archimandrita 5 fl. Filaretu Musta, Caransebesiu 5 fl. Mocsanyi Verpelet 5 fl. E. Andrescu, Beregsau 1 fl. I. Tieranu din Lipova 2 fl. Anastasia Tempea, Toraculu-mare 2 fl. G. Dogariu, propriet. Aradu 5 fl. F. Butiurea in Minisiu 5 fl. I. Cimponeriu, Minisiu 2 fl. Scheffer 2 fl. Dr. Selceleanu adv. Cela 5 fl. Dr. A. Siandoru Aradu 5 fl. Carol Kornay, not. publ. Aradu 5 fl. P. Bogdanu Criscioru 1 fl. Manuila Ungurianu adv. Timisióra 3 fl. S. Antonescu, Lugosiu 5 fl. Maria Ursutiu, Sierreusiu 2 fl. I. Russu, Aradu 5 fl. V. Mangra 4 fl. Barbora Antonescu, Bogsia 2 fl. I. Pavlovits, Pancota 5 fl. Mihailu Bejanu, Lugosiu 3 fl. George Lazaru adv. Vinga 10 fl. ved. A. Popoviciu si Nicodionovits, Aradu 5 fl. George Fehér adv. B. Ineu 5 fl. Petru Zima adv. Batania 6 fl. I. Goldisia prof. Aradu 5 fl. Vasiliu Belesiu, Varadia 5 fl. Iacob de Rácz, Lipova 5 fl. *Prin colect'a dela E. Traila adv. in Oravitia*: Dr. A. Maniu 2 fl. S. Manguica 1 fl. B. Munteanu 1 fl. G. Militici 1 fl. Ioanu Lepa 1 fl. Elia Traila 2 fl. A. Ghidiu 1 fl. — *Prin colect'a dela Isidoru Popescu, din Butevi*: Ioanu Gurbann 2 fl. Dénes István 1 fl. G. Oania 1 fl. Weingärtner 1 fl. N. Serbu 1 fl. L. Fehér 1 fl. Al. Popa 1 fl. Isidor Popescu 2 fl. G. Popoviciu 2 fl. — *Prin colect'a dela Moise Bocsian in Curticiu*: Moise Mladinu 2 fl. Florianu Cióra 2 fl. *Prin colect'a dela Sylviu Rezei secretariu episcopescu in Oradea mare*: A. Sarkadi 1 fl. N. N. 30 cr. Iosifu Erdélyi 1 fl. Moise Nesiu 1 fl. Silviu Rezei 1 fl. — *Prin colect'a dela Diamandi Monole, com. in Brasiov*: Fratii Stanescu 20 fl. Diamandi Monole 10 fl. Ioanu Lenger 1 fl. Iosifu Baracu 2 fl. Zoe Ioanu Petrica 1 fl. Vasiliu Voina 1 fl. de Lemeni 1 fl. Nicoláu Strevoiu 1 fl. N. N. 1 fl. *Prin colect'a dela Aldalbert Mihailoviciu adv. in Siria*: Ioanu Vancu 2 fl. Anna Vancu 2 fl. Liviu Beldea 5 fl. V. Zsiros 1 fl. I. Bogdan 2 fl. Adalbert Mihailoviciu 10 fl. *Prin colect'a dela Gregoriu Marienescu, din Lipova*: N. Sierbanu 2 fl. Ioanu Ardeleanu 1 fl. Ioanu Tuducescu 2 fl. Marienescu 2 fl. Aurelianu Micu 1 fl. Kotorots Mladin 1 fl. Adrianu Micu 1 fl. Clement Ratiu 2 fl. Davida I. Simonu 2 fl. Constantinu Dojevits 1 fl. *Prin colect'a dela Vasiliu Ignatu adv. in Beusiu*: Vasiliu Lesianu 1 fl. A. Antal 1 fl. Petru Mihutiu 1 fl. Ioan Buteanu 1 fl. Ioan Ardeleanu 1 fl. D. Negreanu 1 fl. George Marienescu 1 fl. Iosifu Gallu 1 fl. Vasiliu Papp 1 fl. Georgiu Borha 1 fl. Demetriu Fekete 1 fl. Georgiu Papu 1 fl. Eufemie Stefanica-Duma 1 fl. Ambrosiu Kretz 1 fl.

Alecsiu Ardeleanu 1 fl. Gavril Cosma 1 fl. Ioanu Lazaru 1 fl. Alessandru Grama 1 fl. Anna Cosioltianu 1 fl. Ioan Erdélyi 1 fl. Constantinu Boicz 1 fl. Vasiliu Ignatu 3 fl. *Prin colect'a dela Ioann Bartolomei din Caransebesiu*: S. Velovan 1 fl. Petru Popoviciu 1 fl. F. Adam 1 fl. Ioanu Bartolomeu 1 fl. *Prin colecta dela Dr. Ciacianu in Pecica*: Georgiu Petroviciu 5 fl. Sidonia Tamasdanu 10 fl. Etelea Popa 5 fl. Ioan Ardeleanu 2 fl. Petru Cimponeriu 2 fl. Emilia Ciorogariu 2 fl. Luisa-Barbura 10 fl. Anna Novaca 3 fl. Iulia Iosa 2 fl. Sofia Gebelesiu 2 fl. Dr. Ciacianu 2 fl. *Prin colect'a dela Iustinu Popoviciu, din Giula*: Iustinu Popoviciu 2 fl. Iosifu Bejanu 1 fl. Ioanu Marcusiu 50 cr. Petru Biberea 1 fl. Elena Biberea 1 fl. Lazaru Bogariu 1 fl. *Prin colecta dela Nicolau Zigre, adv. in Oradea mare*: Ieroteu Belesiu: 5 fl. Petru Ionasiu 1 fl. Simeon Bic'a 3 fl. Petru Suciu 3 fl. Gavrilu Neteu 3 fl. Elia Bochisiu 1 fl. George Horvath 1 fl. Ioanu Papu 2 fl. Nicolau Zigre 3 fl. *Prin colect'a dela Visarionu Romanu din Sibiu*: Elia Macelariu 5 fl. Parteniu Cosma 2 fl. Elena bar. Papp 1 fl. Georgiu Matei 3 fl. Ioanu Popescu 1 fl. Petru Petroviciu 50 cr. Nicolau Cristea 1 fl. Moise Lazaru 1 fl. Ioanu Moga 2 fl. Ioanu Preda 1 fl. Petru Rosca 1 fl. Nicanoru Fratesiu 1 fl. Dr. Ilariu Puscaru 1 fl. Dr. Crisianu 1 fl. sum'a 369 fl. 30 cr. Sum'a veniteloru la olaita 873 fl. 80 cr. Din acest'a sub ragaudu-se spesele balului in suma de 271 fl. 10 cr. Remane venitu curatu sum'a de 602 fl. 70 cr. Aradu 14 Aprile 1884. Letitia Oncu cassier'a Reuniunei.

Publicare.

Pe bas'a sentintii aprobate de Ven. Consistoriu diocesanu din Caransebesiu, sa publica conform §. 424 din reg. proceduri jud. in cause matrimoniale, precum: casatori'a actorei Stana Ioaniciu nasc. Grosavescu din Teregova incheiata la 2 Febr 1864 cu sociulu ei Petru Ioaniciu din Armenisiu, din motivulu parasirii actorei cu necredintia, este desfiintata.

Deci cine scie positia, esistinta si ubicatiunea pribegitului, se arate pana in 45 de zile acestui foru biser. caci dupa aceea sentintia intra in valóre de dreptu, si actorei i este concesu a pasi la alta casatoria mai fericita.

Caransebesiu in 24 Mart. 1884.

Andreeviciu, m. p.

protopresb. presied. alu Sc. prot.

Publicatiune.

Pe bas'a sentintiei aprobate de Ven. Consist. din Caransebesiu se publica conform §. 124 din reg. procedurii jud. in cause matrim. precum-cà: Moise Vrajitoriu din Caransebesiu ca actoru este totalminte despartitu de soti'a lui pribegita de 12 ani Elena nascuta Dregodau din Sibiu. Deci in intielesulu §. 123 este ori si cine indreptatitu a aratá forulu acestui'a bis. esistinta si ubricatiunea partii absente pana in 45 de zile, caci dupa espirarea acestui terminu, sentintia va intra in putere de dreptu.

Caransebesiu in 21 Martie 1884.

Andreeviciu, m. p.

presied. alu Scaunului protopresb.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scol'a comunala gr. or. din Bersasca, se escrie concursu pana la 15 Maiu 1884 st. n.

1. Emolumintele împreunate cu acestu postu sunt următoarele: a) 300 fl. v. a. salariulu anualu b) 4 orgii de lemne de arsu si c) Cuartiru corespondentoriu cu gradina de legumi.

II. Concurentii au se documenteze 1, etatea si religiunea, 2, absolvarea preparandiei, 3, cualificatiunea de invetiatoriu 4, cualificatiunea limbei magiare si 5, activitatea postului de servitiu de pana acuma

Doritorii de a ocupá acestu postu, au de a-si substerne petitiunea instruate conform legiloru din vigóre si proviedute cu timbrulu necesariu pe calea reprezentatiunei administrative comitatense (comitats-Verwaltungs-Ausschuss) Crasso Severinu din Lugosiu. Inaltului ministeriu reg. ung. de cultu si instructiune — mai amenatu pana la terminulu susmentionatu.

Petitiunile amenate nu se voru primi. — In fine se face si acea observatiune, cá denumitulu invetiatoriu, pe langa propunerea invetiamentului scolaru totodata se îndatoréza, a implini cu strictetia si servitiulu decantoru la S. Biserica si inurmorméntári. Bersaska in 5 Aprilie (24 Martiu 1884).

Curatoriulu scolaru.

In urmarea publicarei concursului dto. 1 Martie a. c. al doile recurent neprezentanduse in biserica de asi areta desteritatea sa sciintifica: pentru ocuparea acestui postu de parochu rom. vacante din opidulu *Biserica-alba*, „Comitatulu“ Temesiu, diecesa Caransebesiului, Protopresbiteratul Bisericeii-albe: se escrie de nou concursu cu terminu de siase septemani, adeca *pana 6/18 Maiu a. c.* in care ziua va fi si alegerea.

Venitele stolari sunt:

a) Stola usuata pentru functiunile seversite la credinciosii nostri 100 fl. v. e. b) Pertru birulu parochialu 263 fl. 69 cr. v. a. c) Remuneratiuni pentru functiunile finite la scólele: gimnasiale, normale si spitalulu din locu ces. reg. variabil circa 100 fl. si d) in fine Sessiunea parochiala carea consta din 34. jugere de pamentu aratoriu.

Doritorii de a ocupa acestu postu de parochu rom. carele este de clasa a II-a se aiba o cualificatiune de atare parochia si suntu avisati de asi substerne recoursele loru bine instruate prescrizeloru stat. org. bis. si a regulamentului pentru parochii la adresa Comitetului parochialu, Pré On. Domnu Iosif Popovicu protopresbiteru tractualu in Jam, celu multu pana cu finea Aprilie a. c. st. v. ca-ci cele mai tardie nu se voru considerá.

In fine recurentii sunt pofiti in vre-o Dumíneca séu vre-o serbatóre a se presenta in s. biserica pentru de asi aretá desteritatea loru in cantu si oratoria. Biserica-alba 25 Martiu 1884 v.

Comitetulu parochialu rom.

In contielegere cu Pré On. D. **Iosif Popovicu** m. p. protop.

Conformu ordinatiunei Venerabilului Consistoriu diecesanu alu Caransebesiului din 2 Martie a. c. Nr. 95 B. se escrie concursu pentru indeplinirea postului de parochu in parochia *Binisiu*, protopresbiteratul Oravitiei, devenitu vacantu in urm'a resignatiunei neputinciosului preota Vichentie Andreescu cu terminu de concurare pana inclusive *3/15 Maiu a. c.*

Emolumintele împreunate cu acestu postu sunt:

a) O sessiune completa pamentu aratoriu, 3/4 jugeru platiu parochialu intravelanu.

b) Birulu parochialu si stol'a usuata dela 184 case.

Alesulu este deobligatu si îndatoratu a da jumatare din venitele aratate preotului resignatu Vi-

chentie Andreescu pana cand acest'a va fi in viétia.

Doritorii de a concará la acestu postu au asi tremite suplicele de concursu instruate conformu statutului organicu si regulamentului pentru parochii si adresate comitetului parochialu, Pré On. Domnu Protopresbiteru Andreiu Ghidiu pana la terminulu susu indicatu.

Binisiu in 25 Martiu 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Andreiu Ghidiu**, m. p. protopopu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu in comun'a *Surdaculu-mare*, Protopresbiteratul Oravitiei diecesa gr. or. a Caransebesiului se escrie concursu cu terminulu de concurare pana inclusive *31 Maiu a. c.*

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

a) Salariulu in bani gata 222 fl. 50 cr. din care este a se încaldi si scóla; cuartiru naturalu.

b) 30 masuri grâu si 30 masuri cucuruзу.

Doritorii de a ocupá acestu postu pofiti ca suplicele de concursu instruate conformu prescrizeloru statutului org. si adresate comitetului parochialu se le trimita Pré On. Dnu Protopresbiteru Andreiu Ghidiu in Oravitia pana la terminulu susaratatu. *Surdaculu-mare* in 20 Martie 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Andreiu Ghidiu** m. p. protopopu.

NB. Comun'a va fi îndatorata conformu hotarielor Venerabilului Consistoriu diecesanu a solvi babilii pentru scripturistica si conferintie invetiatoresci.

Andreiu Ghidiu m. p. protopopu

In urmarea Ordinat. Venerat. Consist. din Caransebesiu dto 1/13 Martie 1884 Nr. 39 S. se escrie Concursu, pentru intregirea postului invetiatorescu din Comun'a *Gaiulu-micu*, ppresbiteratul Ciacovei cottulu Temisiului cu terminu de alegere pana in *29. Aprile a. c. st. v.*

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

1) in bani gata 164 fl. 2) grau 24 meti si 16 meti cucurudiu. 3) Pentru scripturistica si fóia scolaru 7 fl. 4.) Pentru conferintia 5 fl. 5) 3 stângeni de paie 6) 4. jugere pamentu aretoriu. 7) 1/2 jugere de gradina. 8) Dela fiecare inurmorméntare la care va fi pofitu 20 cr. 9) Cortelu liberu de astadatu cu 1 chilia inse in scurtu cu 2 chilii si bucataria. Petitiile instruate in intielesulu stat. org. bis. adresate Comitetului parochialu din Gaiulu-micu sa se trimita oficiului protopresbiteralu ort. romanu in Ciacova pana la *25 Aprile c. c. st. v.*

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Paulu Miulescu** m. p. protopresbiteru si ases. consist.

Pentru renovarea bisericii gr. or. din *Maderatu*, Cottu Aradu prin acést'a se deschide concursu de licitatiune minuenda cu terminu pre *14/26 Aprile a. c.* deminétia lo 10 óre.

Doritorii de a intreprinde acestu lucru suntu pofiti a depune 10% ca vadiu dupa sum'a cuprinsa in preliminarulu de spese 5355 fl. 55 cr si a se presentá la terminulu defiptu in persóna pentru de a luá parte la licitatiunea minuenda.

Planulu, preliminarulu de spese impreuna cu conditiunile se potu vedé la subscrisulu presiedinte alu comitetului parochialu.

Maderatu la 29 Martie 1884.

Ioanu Morariu m. p. preotu si pres. com. par.

Pe bas'a dispusetiunei consistoriale dto 15 Dec. 1883 Nr. 3348, se escrie concursu pentru deplinirea postului invetiatorescu la scól'a gr. or. de fete din *Temisiór'a*, in suburbiulu Fabricu, pe langa urmató-rele emoluminte anuali: 1) salariulu 320 fl. 2) cor-telu liberu in edificiulu scólei, 3) 10 fl. pausialu des-erisu, si 12 metrii de lemne din cari se va incaldí scól'a, si daca alés'a invetiatorésa va aratá sporiu bunu, atunci dupa impregiurari i se maresce salariulu totu 50 fl. pana la sum'a extrema de 500 fl.

Recurentii pentru acestu postu au se-si sub-terna recursele sale adresate comitetului parochialu — la inspectorulu de scóle concerninte Iosifu Gradina-riu in Seciani p. u. Vinga para in 21 Apriliu a. c. st. v. Diu'a alegerei se destina pe 6 *Maiu a. c. st. v.*

Dela recurente se recere: 1) atestatu cumca suntu nascute romane gr. or. 2) atestatu despre con-duit'a de pana acuma, 3) testimoniu despre absolve-rea preparandiei confesiunale romane, 4) testimoniu despre depunerea examenului de calificatiune si a limbei magiare, ér déca au fostu deja invetiatorésa — si despre sporiulu reportatu la statiunea unde au functionatu, dintre care cele ce pe langa limb'a mai-cei si cea magiara voru mai vorbí bine si limb'a ger-mana si vor scí propune si lucrulu de mana femeescu, vor fi preferite, avendu despre acést'a a aretá pana la alegere probe inaintea acestui comitetu parochialu.

Temisiór'a in 12 Martiu 1884 st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosifu Gradinariu**, inspect. scol.

Pentru deplinirea parochiei vacante de class'a II. din *Remetea-lunca*, — tractulu Belintului — se escrie concursu cu terminu de alegere pe $\frac{6}{18}$ *Maiu a. c.*

Emolumintele sunt: un'a sesiune de 32 jugere de pamentu parte aratoriu, fênatiu, $\frac{1}{2}$ jugeru intrav. si $\frac{1}{2}$ estravilanu, in fine birulu de cate un'a mesura de cucuruzu in bómbe sí stol'a indatinata dela 132 numeri de case. Este de observatu ca orpanii rep-satului preotu d'acolo Const. Draghiciu, — pe unu anude díle-re-manu in folvantia a unei $\frac{1}{2}$ din tóte bineficiile par. din locu.

Recursele cuvintiosn ajustate, suntu pana in-clusive 4/16 *Maiu a. c.* a se tramite parintelui pro-topopu tractualu Georgiu Creciunescu in Belincz p. u. Kiszetó.

Dela recurenti se astépta, ca sé se presenteze in vr'o Dumineca ori serbatóre la biseric'a din locu, spre a-si aretá desteritatea in tipicu, cantari ori cu-ventari bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine. **G. Creciunescu**, m. p. protopopu.

Conformu parintescei ordinatiuni consist. dto 2 Martiu 1884. Nr. 63 B., se escrie concursu pentru postulu de capelanu din *Berlisco*, protopresbiteratulu Bisericeii-albe dieces'a Caransebesiului, comitatulu Carasiu-Severinu pe langa neputinciosulu parochu de acolo George Lungu cu terminulu pana in 29 *Aprilie 1884 st. v.* in care díua va fi alegerea.

Venitele stolari a parochiei suntu: a) Dela 220 de case parochiale stól'a usuata de pana acuma. b) Sesiunea parochiala constatoria din 30 jugere din carea 24 jugere pamentu aratoriu clas'a III. IV. si a VI-a si 6 jugere fenatie. c) Gradina estrevilana 1000 □ si intravilana 600 □ orgii.

Doritorii de a ocupá acésta Capelania, voru avé din intregile venite stolari si sesionali numai a trei'a parte, éra recursele loru'instruate conformu prescrie-loru stat. org. bis. si a regulamentulu pentru paro-chii a le substerne la adres'a Comitet. paroch. Prea On. Domnu I. Popoviciu protopresbiteru trac-tualu in Jam celu multu pana in 25 Aprilie a. c. cal. v. căci cele mai tardie nu se voru considerá.

In fine recurentii suntu avisati áncá a se pre-sentá in s. biseric'a in vre o dumineca séu serbatóre pentru de a-si aretá desteritatea loru in cantu tipicu séu oratoria.

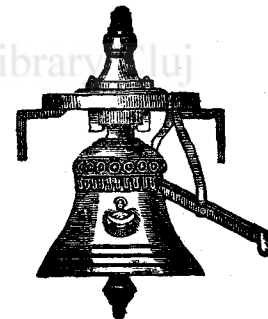
Berlisco in 25 Martie 1884. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Iosifu Popoviciu**, m. p. protpresb. tract

*Am onóre a me recomandá P. T. publicu
ca tornatoriu de*

CLOPOTE

(CAMPANE)

de ori ce **marime** si **tonu**, in forma eleganta si pe langa celu mai moderatu pretiu.

Clopotele pregatite din metalulu inventatu de mine au preferintia si rivalisédia cu clopotele facute din ori ce metalu pana acum cunoscutu, atátu pentru tonulu loru curatu si strebatatoriu, cátu si pentru duraveritatea loru.

Duraveritatea clopoteloru se promovéza chiar si prin sistemulu mai nou de ajustare, de dupa care, clopotulu, fie cátu de mare, se imanuéza fórté usioru si se póte întórce, si de dupa fiecare întórcere limb'a bate la altu locu, prin ce clopotulu e feritu de crepare si tiene de dóne si chiar de trei ori mai multu decátu clopotele facutu dupa sistemulu vechiu.

Pentru tonulu curatu si strebatatoriu conform dorintiei, precum si pentru duraveritatea clopoteloru pregatite de mine, cavezu pe timpu de diece ani.

HÖNIG FRIEDERICH junior,

fabrica de pusce de apa si tornatóre de clopote
si metale.

Aradu strad'a Rákoczi.